

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21906 - Estructura dels Serveis Socials / 20
Titulació	Grau de Treball Social - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Joana Maria Mestre Miquel joanamaria.mestre@uib.es	11:00	12:00	Dijous	10/09/2018	31/07/2019	BG07Ramon Llull

Contextualització

L'assignatura Estructura dels Serveis Socials forma part del Mòdul: Context Institucional del Treball Social, conformat per les Matèries: Serveis Socials, Política Social i Dependència i Vulnerabilitat.

Específicament, aquesta assignatura forma part de la Matèria Serveis Socials, que està constituïda per: tres assignatures (Estructura dels Serveis Socials, Serveis Socials Sectorials I i Serveis Socials sectorials II) i la seva docència es troba respectivament en el primer, segon i tercer curs del grau de Treball Social; i per 8 assignatures optatives a realitzar durant el segon semestre del quart curs. Es tracta per tant, d'una assignatura de caràcter teòric i introductori, que pretén iniciar l'alumnat en el coneixement de l'estructura, objectius, organització i característiques del Sistema de Protecció dels Serveis Socials, establint així mateix la relació d'aquest amb altres sistemes de protecció (Seguretat Social, Salut, Educació, Dependència etc) i emmarcant aquests en les polítiques socials vigents. D'altra banda, l'assignatura pretén que l'alumnat coneixi i identifiqui les diferents administracions, organitzacions, entitats i serveis que conformen el sistema de serveis socials de les Illes Balears, les seves competències, programes i prestacions així com la normativa que el regula. La matèria de Serveis Socials és, en el seu conjunt, de gran importància pel futur exercici professional de l'alumant de Grau en Treball Social, ja que constitueix el context específic més significatiu en el qual es desenvolupa el quefer professional, però també és imprescindible per l'alumnat adquirir un coneixement exhaustiu i profund d'aquesta matèria previ a realitzar les pràctiques externes de treball social, que s'estan ubicades al quart curs del títol de Grau.

Requisits

No hi ha requisits específics per cursar aquesta assignatura pel que fa a coneixements i habilitats. Sí que es requereix, per part de l'alumnat una actitud d'interès actiu per conèixer i prendre posició sobre allò que, des de l'àmbit de l'institucional, el polític i el social, ocorre en el nostre entorn més proper i en el món en general, especialment sobre allò que té a veure amb les estructures polítiques, socials, econòmiques i ideològiques generadores de malestar social, vulnerabilitat i risc individual, grupal i col·lectiu.

Guia docent

Recomanables

Recomenables:

- * Actitud oberta i crítica davant els fenòmens socials, polítics i institucionals del nostre entorn.
- * Capacitat reflexiva i d'estudi sobre la realitat social.
- * Capacitat d'anàlisi.

Competències

Específiques

- * CE1. Capacitat de participar en l'administració de recursos i serveis socials. .
- * CE2. Capacitat de preparar, produir, implementar i avaluar els plans i projectes d'intervenció. .

Genèriques

- * CG4. Capacitat de conèixer en profunditat el sistema i estructura de la xarxa pública de Serveis Socials i els continguts de les Polítiques Socials. .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de l'assignatura s'organitzen en tres blocs: un primer bloc introductor que fa referència al context sociopolític dels serveis socials i en el qual també es tracten els principis ètics en la pràctica dels Serveis Socials; un segon bloc -el que té més pes en el conjunt de l'assignatura- que fa referència a l'estructura, organització, història, normativa i característiques del Sistema Públic de Serveis Socials (SPSS), amb especial incidència en els Serveis Socials Comunitaris (també anomenats primaris o de base); i un tercer bloc referit a les necessitats socials i les formes, socials i institucionals, de donar-los cobertura.

Continguts temàtics

Bloc I. EL CONTEXT SOCIOPOLÍTIC DELS SERVEIS SOCIALS

TEMA 1. L'Estat Social i l'Estat de Benestar.

TEMA 2. Estat del Benestar, Drets Socials i Ciutadania.

TEMA 3. Principis ètics en la pràctica dels Serveis Socials

Bloc II. EL SISTEMA PÚBLIC DE SERVEIS SOCIALS

TEMA 4. L'estructura Administrativa de l'Estat espanyol

TEMA 5. Els Sistemes de Protecció Social

TEMA 6. Concepte i naixement dels Serveis Socials

TEMA 7. Estructura i organització del SPSS

Guia docent

TEMA 8. Els Serveis Socials Comunitaris

BLOC III. NECESSITATS SOCIALS I SERVEIS SOCIALS

TEMA 9. Necessitats Socials: conceptualització i perspectives teòriques

TEMA 10. La resposta institucional i social a les necessitats socials

Metodologia docent

La metodologia utilitzada combinarà les activitats presencials (classes teòriques i classes pràctiques) amb no presencials.

A les classes teòriques presencials s'han de realitzar 2 activitats teòriques per tal que aquestes activitats puguin ser computades en l'avaluació. Aquestes activitats estaran calendaritzades i l'alumnat tindrà accés al cronograma detallat amb anterioritat a l'inici de l'assignatura. Aquestes activitats no són recuperables, excepcionalment es podran repetir per falta d'assistència (justificada) el dia de la prova.

A les classes pràctiques es treballarà de manera successiva sobre dues activitats:

- Coneixement d'un Centre Municipal de Serveis Socials (investigació i presentació de l'informe grupal).
- Elaboració d'un projecte d'intervenció en el marc de les prestacions socials bàsiques pròpies dels Serveis Socials Comunitaris (elaboració i presentació grupal).

És imprescindible l'assistència a un mínim del 80% de les classes pràctiques per obtenir el dret a ser avaluades.

És imprescindible haver superat, separatament, i amb un mínim de 5 punts, la part teòrica i la part pràctica, per poder ser avaluada el conjunt de l'assignatura.

Les activitats de caràcter no presencial tindran l'objectiu de posar a l'alumnat en la situació d'aplicar alguns dels coneixements adquirits en les activitats presencials, ja sigui mitjançant la reflexió, la posada en comú i l'elaboració d'informes.

L'ASSIGNATURA TÉ UN ITINERARI B, ESPECÍFIC PER A L'ALUMNAT QUE ACREDITE NO PODER ADAPTAR A L'ITINERARI GENERAL PER COINCIDIR L'HORARI LABORAL AMB L'HORARI DE PRÀCTIQUES. LES CARACTERÍSTIQUES D'AQUEST ITINERARI es publicaran A CAMPUS EXTENS AMB ANTERIORITAT L'INICI DE L'ASSIGNATURA. L'ALUMNAT QUE s'aculli a aquest ITINERARI HAURÀ POSAR-HO EN CONEIXEMENT DE LA PROFESSORA EN LES DUES PRIMERES SETMANES DE DOCÈNCIA DE L'ASSIGNATURA, I ADAPTAR-SE A LES NORMES ESPECÍFIQUES D'AQUEST ITINERARI

Volum de treball

La part teòrica s'avalua de manera contínua, a partir d'activitats de classe (25%), que no són recuperables. La part teòrica també s'avalua a partir d'un examen final que combina respostes de desenvolupament i respostes breus (35%), aquest examen es realitza a la convocatòria complementària, podent ser recuperat en la convocatòria extraordinària. L'examen fa mitjana amb les activitats de classe a partir de l'obtenció, en aquest, d'una nota mínima de 5

Per ser avaluada l'assignatura han d'estar superades el conjunt de les activitats (amb l'excepció anteriorment esmentada)

Es realitzaran dues activitats pràctiques, de manera grupal, que computaran un 20% de la nota cadascuna d'elles. Aquestes activitats són recuperables.

Guia docent

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Desenvolupament del temari d'Estructura dels Serveis Socials	Grup gran (G)	L'objectiu de les classes magistrals és aportar a l'alumnat coneixements específics referits als temes compresos en els tres blocs del temari. Aquestes classes es desenvoluparan al llarg de tot el segon semestre: febrer-maig. L'avaluació del temari complementarà l'avaluació contínua, i es realitzarà mitjançant un examen a la convocatòria complementària, que podrà ser recuperat en la convocatòria extraordinària.	20
Classes teòriques	Activitats referides al desenvolupament del temari	Grup gran (G)	Es realitzaran activitats a classe, vinculades als temes tractats. Es tracta d'activitats avaluable i no recuperables. Es tracta d'activitats d'avaluació contínua	11
Classes pràctiques	Els Centres Municipals de Serveis Socials i les Unitats de Treball Social Comunitàries	Grup mitjà (M)	Es realitzaran sessions de caràcter pràctic en el qual l'alumnat treballarà, dirigits per la professora, sobre la identificació i coneixement dels Centres Municipals de Serveis Socials. L'alumnat haurà de, mitjançant la utilització de diferents fonts, i de treball de camp, elaborar un informe final en què s'identifiqui un CMSS amb les seves característiques i activitats. L'objectiu és que l'alumnat conegui i identifiqui els CMSS com la porta d'entrada al Sistema Públic de Serveis Socials. Aquesta activitat no recuperable, tan sols es podrà repetir l'informe.	6
Classes pràctiques	Projecte d'Intervenció Social	Grup mitjà (M)	A partir de la identificació de les prestacions socials bàsiques s'elaborarà un projecte de intervenció a implementar des d'un servei social comunitari. L'elaboració i presentació del projecte es realitzarà grupalment. Aquesta activitat és no recuperable	8

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi i treball autònom individual	Adquisició de coneixements teòrics i comprensió del SPSS, la seva estructura i les seves context. individual	55
Estudi i treball autònom en grup	Elaboració d'un projecte d'intervenció social	Presentació a classe del treball realitzat. Presentació grupal	25
Estudi i treball autònom individual o en grup	Elaboració informe sobre Centre Municipal de Serveis Socials	Presentació de la investigació realitzada i de les conclusions obtinguda. Individual i grupal	25

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació constarà de la part teòrica i la part pràctica. La part teòrica constarà de 2 proves damunt el contingut teòric (segons calendarització que la professora informarà a principi de curs de l'assignatura) i examen que constarà de preguntes a desenvolupar i preguntes vertader/ fals. La part pràctica consistirà en l'assistència obligatòria a les sessions pràctiques, i dos treballs grupals.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Desenvolupament del temari d'Estructura dels Serveis Socials

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	L'objectiu de les classes magistrals és aportar a l'alumnat coneixements específics referits als temes compresos en els tres blocs del temari. Aquestes classes es desenvoluparan al llarg de tot el segon semestre: febrer-maig. L'avaluació del temari complementarà l'avaluació contínua, i es realitzarà mitjançant un examen a la convocatòria complementària, que podrà ser recuperat en la convocatòria extraordinària.
Criteris d'avaluació	Examen el qual constarà de preguntes de desenvolupament i preguntes vertader i fals

Percentatge de la qualificació final: 35% amb qualificació mínima 5

Activitats referides al desenvolupament del temari

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Es realitzaran activitats a classe, vinculades als temes tractats. Es tracta d'activitats avaluables i no recuperables. Es tracta d'activitats d'avaluació contínua
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a assimilar conceptes, analitzar la realitat social, extreure conclusions i formular propostes.

Percentatge de la qualificació final: 25%

Guia docent

Els Centres Municipals de Serveis Socials i les Unitats de Treball Social Comunitàries

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Es realitzaran sessions de caràcter pràctic en el qual l'alumnat treballarà, dirigits per la professora, sobre la identificació i coneixement dels Centres Municipals de Serveis Socials. L'alumnat haurà de, mitjançant la utilització de diferents fonts, i de treball de camp, elaborar un informe final en què s'identifiqui un CMSS amb les seves característiques i activitats. L'objectiu és que l'alumnat coneguin i identifiquin els CMSS com la porta d'entrada al Sistema Públic de Serveis Socials. Aquesta activitat és no recuperable, tan sols es podrà repetir l'informe.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat per obtenir informació, sistematitzar-la i exposar-la, relacionant-la amb els conceptes teòrics apresos.
Percentatge de la qualificació final: 5%	

Projecte d'Intervenció Social

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	A partir de la identificació de les prestacions socials bàsiques s'elaborarà un projecte de intervenció a implementar des d'un servei social comunitari. L'elaboració i presentació del projecte es realitzarà grupalment. Aquesta activitat és no recuperable
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat per elaborar propostes a partir del coneixement d'una determinada realitat, relacionant el proposat amb els aspectes teòrics apresos. Es valorarà la capacitat analítica i l'actitud crítica.
Percentatge de la qualificació final: 5%	

Elaboració d'un projecte d'intervenció social

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Presentació a classe del treball realitzat. Presentació grupal
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat per obtenir informació, sistematitzar-la i exposar-la, relacionant-la amb els conceptes teòrics apresos.
Percentatge de la qualificació final: 15% amb qualificació mínima 5	

Elaboració informe sobre Centre Municipal de Serveis Socials

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Presentació de la investigació realitzada i de les conclusions obtinguda. Individual i grupal
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat per elaborar propostes a partir del coneixement d'una determinada realitat, relacionant el proposat amb els aspectes teòrics apresos. Es valorarà la capacitat analítica i l'actitud crítica.
Percentatge de la qualificació final: 15% amb qualificació mínima 5	

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Guia docent

L'alumnat comptarà amb un material docent editat per Edicions UIB i elaborat per les professores.

Es posarà a la seva disposició altres recursos com pàgines web institucionals i temàtiques, així com documents gràfics que es considerin d'interès generalment a través de campus extens.

Bibliografia bàsica

Caro, F; Mestre, JM^a; Guillén, J. (2013) Contexto y Estructura de los Servicios Sociales. Col·lecció material didàctics. Edicions UIB.

Bibliografia complementària

- Adelantado, José. (Coord) Cambios en el Estado del Bienestar. Políticas sociales y desigualdades en España. Icaria. Barcelona. 2000
- Alemán Bracho, M^a del Carmen y Garcés Ferrer, Jordi. (Coord.) Administración Social: Servicios de Bienestar social. Siglo XXI Editores. Madrid 1996.
- Alemán Bracho, M^a del Carmen. 'Régimen Jurídico de los Servicios Sociales en España', en Alemán Bracho, M^a del Carmen y Garcés Ferrer, Jordi. (Coord.) Administración Social: Servicios de Bienestar social. Siglo XXI Editores. Madrid 1996.
- Alemán Bracho, Mª Carmen. 'El sistema público de Servicios Sociales en España', en Fernández García, Tomás y Ares Parra, Antonio (Coords.) Servicios sociales: dirección, gestión y planificación. Alianza Editorial. Madrid 2002
- Casado, Demetrio y Guillén, Encarna. Introducción a los Servicios Sociales. Editorial Popular. Madrid. 1994.
- Esping-Andersen, Gosta. Fundamentos Sociales de las Economías postindustriales. Ariel. Barcelona. 2000.
- Fernández García, Tomás. (coord.) Fundamentos del Trabajo Social. Alianza Editorial. Madrid. 2009.
- Fernández García, Tomás y de la Fuente, Yolanda M^a (coords.) Política Social y Trabajo Social. Alianza Editorial. Madrid. 2009
- Fraser, Nancy. Gordon, Linda. Contrato versus Caridad: una reconstrucción entre ciudadanía civil y ciudadanía social. Isegoría. 6/1992.
- Fraser, Nancy y Honneth, A. (2006) ¿Redistribución o reconocimiento? Madrid. Ediciones Moranta.
- García, Soledad. Ciudadanía, Bienestar y Desigualdad Social en España. REIS. 44/1988.
- García Giralde, Teresa. De la ciudadanía social a la ciudadanía multicultural. Cuadernos de Trabajo Social. Num. 13/2000.
- Mascaró Pons, Pere y Carbonero Gamundi, Mª Antonia. 'El Sistema de Bienestar social de Baleares', en Gutierrez Resa, Antonio y Garcés Ferrer, Jordi. Los Servicios Sociales en las Comunidades y Ciudades Autónomas. Ed. Tirant lo Blanch. Valencia 2000.
- Mishra, Ramesh. El Estado de Bienestar en la Sociedad Capitalista. Políticas de desmantelamiento y conservación en Europa, América del Norte y Australia. Ministerio de Asuntos Sociales. Madrid. 2004
- Moix Martínez, Manuel. UCM 'El trabajo social y los servicios sociales: su concepto' Cuadernos de Trabajo Social núm 17. 2004
- Moreno, Luis. Sarasa, Sebastián. 'Génesis y desarrollo del Estado del Bienestar en España'. Instituto de Estudios Sociales Avanzados. CSIC. Madrid y Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Moreno, Luis. Ciudadanía, desigualdad social y Estado del bienestar. Unidad de Políticas Comparadas. CSIC. Documento de trabajo 03-08
- Moreno, Luis. 'Reforma y reestructuración del Estado del Bienestar en la Unión Europea'. Unidad de políticas comparadas. CSIC. Madrid. Documento de trabajo 04-09. II seminario internacional de política social propuestas alternativas al neoliberalismo. Universidad de Brasilia. Octubre 2004
- Rodríguez Cabrero, Gregorio (1990). 'Entre la protección social y el bienestar social', en J. Albarracín et al. Reflexiones sobre política económica. Ed. Popular. Madrid.
- Sennet, Richard. La corrosión del carácter. Las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo. Anagrama. Barcelona. 2000.

Guia docent

- Sennet, Richard. La cultura del nuevo capitalismo. Anagrama. Barcelona. 2006

Altres recursos

Pàgines web institucionals y otras.

- <http://www.mtas.es> Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.
- <http://www.msps.es> Ministerio de Sanidad y Política Social.
- <http://www.mepsyd.es> Ministerio de Educación, Política Social y Deporte.
- <http://www.mtin.es> Ministerio de Trabajo e Inmigración.
- <http://www.migualdad.es> Ministerio de Igualdad.
- <http://www.caib.es> Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- (Conselleria d'Afers Socials)
- (Conselleria de Salut)
- (Conselleria de Treball)
- (Conselleria d'Educació)
- (Conselleria d'Habitatge)
- <http://www.conselldemallorca.net>
- Departament de Benestar Social- I.M.A.S.
- Departament d'Igualtat.
- <http://www.cime.es> Consell Insular de Menorca.
- <http://www.conselldeivissa.es> Consell Insular d'Eivissa.
- <http://www.cief.es> Consell Insular d'Eivissa i Formentera.
- <http://www.formentera.es> Ajuntament de Formentera.
- <http://www.a-palma.es>
- <http://www.mancomunitatplademallorca.net> Mancomunitat del Pla de Mallorca.
- <http://www.mancomunitatdesraiguer.net>. Mancomunitat des Raiguer.
- <http://www.mancomunitatnord.net>

